

4/17
Ročník XXVI.

ČASOPIS BANSKOBYSTRICKÝCH BOHOSLOVCOV

"Zvestujem
vám veľkú
radost'..."

(lk 2,10)

O ČOM SÚ VLASTNE
VIANOCE
Pavol Škovránek

NAŠE PREŽÍVANIE
ADVENTU
Patrik Hrmo

O SEMINÁRNYCH
FUNKCIÁCH
Zdenko Bartoš

POD LUPOU -
SVÄTÝ BAZIL
Martin Mičko

OBSAH

Úvodník	03	18	Lektorát
Seminárny reportér	04	22	Pod lupou - svätý Bazil
Trochu iný, ale taký ako ten váš	06	26	Nadchádzajúce udalosti
O čom sú v skutočnosti Vianoce	10	27	Vytrhnutí z otroctva (kniha)
Putovanie srdca	14	28	Osudné rozhodnutie (film)
O seminárnych funkciách	16	30	Priania pre čitateľov

XAVER časopis bohoslovcov Banskobystrickej diecézy · ročník: XXVI. · číslo: 4/2017
vychádza ako občasník · rozširuje sa svojpomocne · šéfredaktor Matej Izrael ·
technické a grafické spracovanie Martin Ščúry, Roman Kľaška, Michal Šutka ·
teologický poradca ThLic. Ján Viglaš · jazyková korektúra Mgr. Erika Brezánka ·
foto v časopise je zo seminárneho archívu, alebo internetu · foto na obálke: pexels.com

adresa redakcie:
Kňazský seminár
sv. Františka Xaverského
Banská 28
976 32 Badín, Slovakia

cirkevné schválenie:
Biskupstvo Banská
Bystrica, č. 1377/98
tlač: Alfa print, Martin
ISSN 1335-2628

web: www.xaver.sk
tel: +421 48 418 26 02
e-mail: redakcia@xaver.sk
bankové spojenie časopisu
IBAN: SK58 8360 5207
0042 0527 6308

PAVOL ŠKOVRÁNEK

redaktor

MARTIN ŠČÚRY

distribútor

ROMAN KĽAŠKA

grafik

MARTIN MIČKO

redaktor

MATEJ IZRAEL

šéfredaktor

PATRIK HRMO

redaktor

MICHAL BARNIAK

redaktor

Mili čitatelia časopisu Xaver,

opäť sú pred nami sviatky, ktoré niektorí nazývajú najkrajšími sviatkami v roku. Rodinný nádych dáva týmto sviatkom osobitnú atmosféru. Cez Vianoce sa pozornosť upriamuje tiež na takúto jednu rodinu. Rodinu, ktorá je vzorom otvorenosti daru života a prijatia daru dieťaťa, ktoré prišlo spasí svet.

Aj napriek tomu mnohí tieto sviatky prežívajú s pocitom osamotenosti. Dôvodom tohto nepríjemného pocitu môže byť aj skutočnosť, že mnohým sa tieto sviatky spájajú s nakupovaním v obchodných domoch

a po zhone plnom roztržitého nakupovania

si s vyplazeným jazykom povedia:

Tak, a môžeme sviatkovať. Niet

divu, že takýmto ľuďom sa vianočná

radosť končí priveľmi skoro

vyhodením vianočného stromčeka či

baliaceho papiera od vianočných darčiekov.

Aby sme sa vyhli tomuto nebezpečenstvu, musíme si v prvom rade sami v sebe zodpovedať, čo pre mňa tieto sviatky znamenajú. Musíme pozdvihnúť naše oči od nakupovania, matérie a darčiekov ku vzťahom. Prvoradým je vzťah k samotnému dieťaťu, ktoré prichádza pre každého osobitne ako ten najväčší nezaslúžený dar. To dieťa je tu teda pre mňa, no zároveň ma učí budovať rodinné vzťahy v najširšom meradle. Učí ma vidieť bratov a sestry, ktorí takisto prichádzajú k jasliam svojho Pána. Tak vytvárame spoločenstvo, kde sa nik nemá cítiť osamote. Tak ako dieťa do rodiny prináša radosť, tak aj do nášho života by mali Vianoce vložiť pravú radosť z jeho príchodu.

Chcel by som vám popriať, aby tieto Vianoce boli pre vás čímisi výnimočné. Aby vo vašom srdci zavládla opravdivá radosť z narodenia Spasiteľa, ktorý sa stal človekom a aby ste z tejto radosti žili počas celého nastávajúceho roka 2018. K tomu vám vyprosujem dobré zdravie a s radosťou vám udeľujem novokňazské požehnanie.

Juraj Ondruš
kaplán v Detve

Miništrantský víkend

24. - 26. 11. 2017

Niektorí z tých, ktorí v našej diecéze slúžia pri bohoslužbách ako miništranti, sa zúčastnili miništrantského víkendu v našom seminári. Bohoslovci pre nich pripravili bohatý program zameraný predovšetkým na tému odvahy, ktorá je súčasťou každého kresťana. Miništranti mali čas plný športových aktivít ako napríklad futbalový turnaj, zábavných aj vedomostných súťaží, ale aj chvíle zamerané na duchovný rozvoj, ako boli sväté omše, kázne, modlitby a príležitosti na vytváranie dobrých vzťahov tak medzi sebou, ako aj so seminaristami.

Akolytát, lektorát a kandidatura

4. a 8. 12. 2017

Z rúk generálneho vikára Mons. Branislava Koppala dostali tretiaci ministérium lektorátu, štvrtáci ministérium akolytátu a o pár dní neskôr prijali traja starší

bohoslovci kandidatúru na posvätný stav diakonátu a kňazstva. Všetci svojím verejným „Tu som“ pred zástupcom Cirkvi preukázali svoju vôľu nasledovať Božie povolanie, a tak sa raz stať kňazmi. Ministériá sa odovzdávali na slávnosť patróna seminárneho kostola sv. Františka Xaverského, kandidatura na slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie. Obe udalosti sa konali aj za prítomnosti príbuzných a priateľov seminaristov.

Po mesiacoch prednášok a dôsledných príprav sa približne sedemdesiat mužov-laikov Banskobystrickej diecézy stalo v našom seminári liturgicky ustanovenými akolytmi. Táto výnimočná skutočnosť sa mohla udiť vďaka vôli otca biskupa, ktorý vnímal potrebu tejto služby vo farnostiach, ale tiež vďaka otcovi Petrovi Starošťikovi, farárovi z Banskej Bystrice-Fončorda, ktorý mal pod patronátom manažment prípravy týchto udalostí. Ministérium udeľoval opäť otec Branislav Koppal vo svätej omši, po ktorej sa všetci zúčastnili agapé.

Návšteva rodiska o. biskupa Michala Buzalku

10. 12. 2017

Bohoslovci nášho seminára sa vybrali na návštevu dediny Svätý Anton pri Banskej Štiavnici, aby sa tak bližšie zoznámili s rodiskom biskupa Michala Buzalku, ktorý bol za komunistického režimu väznený a týraný a zomrel v povesti svätosti.

Po zriadení našej Bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave bol prvým rektorom v jej kňazskom seminári. Proces jeho blahorečenia je už postúpený do Ríma na definitívne vyjadrenie. K stálym modlitbám bohoslovcov za jeho blahorečenie sa môžete pridať aj vy.

V tomto dome vyrastal
J. Exc. otec biskup
ThDr. Mons. Michal Buzalka
† 18. IX. 1885 † 7. XII. 1961
Vďační rodáci zo Svätého Antona
2007

Trochu iný, ale taký ako ten váš

Prežívame Advent – čas očakávania Ježiša – a o malú chvíľu sú tu Vianoce. My v seminári tiež nie sme ukrátení o patričnú prípravu a o najrozličnejšie starosti a radosti, ktoré nám život dennodenne ponúka. Chcem vám rozpovedať o tom, čo presne v tomto období robíme a ako sa tu máme.

Prežívame Advent – čas očakávania Ježiša – a o malú chvíľu sú tu Vianoce. My v seminári tiež nie sme ukrátení o patričnú prípravu a o najrozličnejšie starosti a radosti, ktoré nám život dennodenne ponúka. Chcem vám rozpovedať o tom, čo presne v tomto období robíme a ako sa tu máme.

Všetko sa to začína prvou adventnou nedeľou. Program v seminári sa výrazne nemení, jeho charakter však áno. Spoločné zamyslenia a to, akým spôsobom prežívame rozličné udalosti a slávnosti, nám pomáhajú viac si uvedomiť, že Ježiš prichádza, stojí pri dverách a klope – a že keď

sa stal človekom a narodil sa z Panny Márie, dal nám možnosť žiť plný život.

Advent tu v seminári je aj časom, v ktorom sú udeľované ministériá (služby) lektorátu a akolytátu a zo žiadateľov o diakonskú alebo kňazskú vysviacku sa stávajú kandidáti posvätných stavov. Úlohou lektora je prednášať Božie slovo počas liturgie (najčastejšie svätej omše) a úlohou akolytu je rozdávať sväté prijímanie. Všetky tieto tri stupne sú udeľované v našom seminárnom kostole otcom biskupom alebo generálnym vikárom počas slávnostnej svätej omše, po ktorej pokračujeme a spolu sa tešíme v našej jedálni.

Zvlášť si pripomíname veľkých svätých, akými sú Mikuláš alebo Lucia. Šiesteho decembra si

naši bratia druháci pripravujú odevy a v noci nás všetkých Mikuláš so svojou "pechotou" najprv zobudí a potom sa na nás určite aj dobre pobaví, keď mu v polospánku spievame, aby nám mohol dať nejakú tú sladkosť. Anjeli medzičasom izbu dokonale vyúdia kadidlom, takže tymian z nášho oblečenia cítiť ešte asi týždeň. Mikuláš aj so svojou družinou idú navštíviť aj niektoré školy v Banskej Bystrici a v Badíne.

Počas posledného týždňa sa prípravy zintenzívnia. Vo vstupnej hale seminára stavíme stromček a v predvečer odchodu domov slávime náš tradičný Štedrý večer. Začíname svätou omšou, po ktorej spievame Tichú noc a cítime, že Vianoce sú na dosah. Potom nasleduje štedrá večera,

Lektorát (3. ročník)

ktorú pripravujú naše sestry spolu s ďalšími zamestnanými v kuchyni. Koncom novembra si každý z nás vytiahne na papieriku jedno meno – tomuto človeku treba zaobstarať malú pozornosť a podarovať mu ju práve v tento deň. A keďže sú tu prítomní nielen seminaristi a sestry, ale aj ostatní zamestnanci a prípadne aj vyučujúci, môžeme spoločne prežívať, že sme jedna veľká seminárna rodina.

Po večeri nasleduje krátky zábavný program, vtipné scénky, ktoré sú určené pre našich bratov prvákov – všetci vždy netrpezlivo čakáme, ako sa s tým popasujú. Okrem toho si vždy radi zaspievame koledy a ľudovky a tí odvážnejší sa pustia aj do tanca (zvyčajne ich nie je veľa). Po večeri idú niektorí spať, iní sa presunú do

našej telocvične a z plných síl hrajú futbal až do noci. A kto by si myslel, že týmto sa všetko končí, je na omyle – v noci totiž tí, ktorí ešte majú dostatok síl (alebo si to aspoň myslia), chodia po izbách a spievajú koledy a majú veľkú vytrvalosť v klopaní na dvere tým, ktorí buď pre tvrdý spánok nepočujú, alebo sa im nechce vstať z postele.

Je potrebné povedať, že počas adventného času zažívame aj veľa rušných chvíľ. Končí sa totiž prednáškové obdobie a ešte pred Vianocami náš čaká v škole niekoľko testov. Čas sa teda na malú chvíľu stáva pojmom, ktorý môže utiecť ešte skôr, než naň pomyslíme. Z osobnej skúsenosti viem, že v týchto dňoch nie je jednoduché vychádzať zo seba a ísť v ústrety bratom, v ktorých čaká Ježiš.

Byť prítomný pre brata – to je veľká výzva Adventu, keď sa nám zdá, že povinnosti a iné veci sú dôležitejšie než človek vedľa nás a naše spoločenstvo. Veľmi rýchlo môžeme upadnúť do zhonu, ktorý zvyčajne neprináša nič dobré. Na druhej strane je to veľká výzva, aby sme v zhluku všetkých povinností vždy vedeli upriamiť svoj zrak na Ježiša a na jeho tichý hlas, ktorý nás pozýva k sebe v každom okamihu a v každom bratovi, aby sme priam všetky tieto udalosti a okolnosti vedeli prežiť s ním. On stojí pri dverách a neúnavne klope. Ani my nie sme ukrátení o túto snahu, o zlyhania a neustále vyslovenie slova “odpusť”. Všetci sme na ceste.

Na záver by som chcel zaželat' všetkým vám (aj nám) taký Advent a také Vianoce, aké pre nás pripravil Otec. Nech sa Slovo stane telom každý deň aj v našich životoch. Nech naše svetlo svieti tak, aby ľudia okolo nás nemuseli byť osamelí, smutní a bez života. Ježiš totiž počíta s našimi rukami, očami, ústami. S nami, aj s vami. Učme sa to spoločne.

Patrik Hrmo
3. ročník

Štedrá večera (otváranie darčiekov)

AKCIA SPRED 2 000 ROKOV

O čom sú v skutočnosti Vianoce

„Vážení návštevníci obchodného centra, o mesiac sú Vianoce a my máme pre vás pripravené akcie! Multifunkčný vysávač iba za 69,99 €, hovoriaca bábika za 39,99 €, nerezová píla za 29,99 € a mnohé iné špeciality v kategóriách „detský kútik, domácnosť či záhrada“. Neváhajte a nakupujte, už zajtra to tak nebude!“ Alebo iný obraz: „Čo nám ešte chýba? Treba zaplatiť účty, kúpiť vianočný stromček, objednať koláče, najlepšie aj s upratovacou službou, chýba nám dvanásť darčiekov a ešte nemáme uhradenú dovolenku v Alpách v luxusnom apartmáne!“ Do tretice: „Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán“ (Lk 2, 11).

O čom sú Vianoce? O akciách, kde do zaokrúhleného čísla mi chýba jeden cent, alebo o nervoch z naháňačky za materiálnym svetom alebo za Akciou dvojtisícročia, ktorá je nositeľkou posolstva nemennosti a stálosti?

Kdesi v jednej dedine žil starý obuvník menom Konrád. Bol veľmi skromný, nepotrpel si na úspech, ale tešil sa z každej maličkosti a radosti druhých. V jednu noc sa mu v sne prihovoral Boh.

Oznámil mu, že ho na ďalší deň navštíví. Ako ráno vstal, vyupratoval celý dom a čakal vzácnu návštevu. Ktosi mu zaklopal na dvere. S úsmevom na tvári, v očakávaní Boha, išiel otvoriť dvere. Bola to babička, celá premrznutá, ktorá prosila o teplý čaj. Pozval ju do vnútra a pobudol s ňou. Druhýkrát niekto zaklopal, otvoril dvere, kde stálo stratené dievčatko. Konrád neváhal a dievča odprevadil domov. Keď sa zvečerilo, opäť niekto zaklopal na dvere: „Určite to bude

Boh“, poznamenal Konrád. Bola to suseda, ktorá potrebovala pomôcť so znížením teploty svojho syna. Večer, keď si Konrád celý nešťastný z nesplnenej návštevy ľahol, zaspal a v sne sa mu opäť prihovoril Boh: „Ďakujem, že si ma prichýlil, keď som bol vymrznutý. Ďakujem, že si ma odprevadil domov, keď som sa stratil. Ďakujem, že si mi pomohol, keď som bol chorý. Ďakujem, že som mohol byť tvojím hosťom.“

Drahí čitatelia časopisu Xaver, je to v nás ľuďoch. Je to o nastavení hodnôt v našich životoch. V dnešnom uponáhľanom svete, plnom materializmu a konzumizmu, sa Boh prihovára ku každému z nás. Dáva sa nám poznať v druhých ľuďoch. Klope na dvere nášho srdca a čaká, kedy mu otvoríme. Čo pre to musím urobiť? Potrebujem sa stíšiť, aby som počul hlas, ktorý ma nielen v tomto vianočnom čase pozýva do Betlehema. Spomínaná Akcia – príbeh pred dvetisíc rokov je aktuálny dnes a vstupuje aj do roku 2018.

V chudobnej maštálke sa dvom obyčajným ľuďom – Márii a tesárovi Jozefovi, narodilo neo-obyčajné dieťa. Narodila sa láska. Láska, ktorá nás učí milovať a byť milovanými, učí nás aktivite srdca

bijúceho pre druhého. Často počujeme o kríze rodiny. Je to aktuálna téma, pri ktorej nesmie prevládať pasivita. Naše rodiny by mali prežívať radosť Svätej rodiny. Vianoce nás učia obojstrannej a otvorenej láske – milovať svoje deti, rodičov a byť otvorenými pre narodenie a prijatie Ježiša do nášho srdca, lebo narodením spoznávam, kto je novým stvorením.

Pán Ježiš sa narodil v chudobnej maštálke. Nebol to vhodný palác pre kráľa. Bol to dom chleba. Vianoce – sviatky Narodenia Pána sú o chudobe – nebyť ustarostenými o zajtrajšok, o materiálnu podobu nášho bytia; ale sú aj o bohatstve – čistote srdca. Boh nás miluje zadarmo, dáva nám príklad vo svojom Synovi, ktorý nám vracia dôstojnosť, dôveru a pokoj.

**BOH SA PRIHOVÁRA
KU KAŽDÉMU Z NÁS.
DÁVA SA NÁM POZNAŤ
V DRUHÝCH ĽUĎOCH.
KLOPE NA DVERE
NÁŠHO SRDCA A ČAKÁ,
KEDY MU OTVORÍME.**

Každý rok, keď sa blížia Vianoce, cítime ako-by “vnútorné zimomriavky“. Prežívame radosť z príprav, radosť z blízkosti rodiny, priateľov, známych, radosť z vianočných piesní, vône stromčeka či perníkov. Pociťujeme radosť z blízkosti Spasiteľa. Betlehemska hviezda nám ukazuje smer – vyjsť zo svojich predstáv a nechať sa usmerniť.

Milovaní čitatelia, prajem vám i sebe, aby sme sa každý deň učili prijímať jeden druhého a aby sme vonkajšiu krásu premieňali na vnútornú. K tomu nám môže byť ponúknutý trojitý spôsob budovania lásky s dosahom Božieho kráľovstva – putovanie, poklona, žitie/ohlasovanie. Putujme za Ježišom Kristom, pokloňme sa Kráľovi a z osobného stretnutia žime Jeho príklad. Lebo Boh sa stal človekom, aby sa stal jedným z nás.

Pavol Škovránek
4. ročník

Chcem vás pozvať na púť. Možno trochu nečakaná pozvánka, ale neodsúďte ju, kým si o nej neprečítate. Samozrejme nechcem, aby ste začali hromadne kupovať lístky, baliť kufre, či vyprázať rezne na cestu. Na púť chcem pozvať "len srdce" každého jedného z vás. A kam teda tie naše srdcia pôjdu? Bol by som nesmierne rád, keby doputovali až do Betlehema. Ja viem, už toľkokrát ste o Betleheme čítali, počuli alebo ste ho videli. Veď Betlehemom žijeme každý jeden rok. Je v ňom azda ešte niečo, čo dokáže prekvapiť? Skúsím vám to opísať na vlastnom príklade cesty do Betlehema.

Otázku, či ma Betlehem ešte dokáže niečím prekvapiť, som si dával až do dnešného dňa, keď som sa rozhodol premôcť svoju lenivosť a vycestovať za Ježišom do Betlehema. Nie však pešo, ale srdcom. Na cestu som sa pobalil veľmi poctivo. Pobalil som si všetky "znanosti o Betleheme", všetky informácie o deji a postavách. Jednoducho povedané – bol som si istý, že ma tam už nemá čo prekvapiť.

S radosťou som sa teda vydal na cestu. Celý Advent som sa snažil „preputovať“ až do Betlehema. A tu, ku koncu adventu, je Betlehem bližšie ako doteraz.

Už vidím zblízka betlehenskú maštal'. Je skutočne taká, akú som si ju vždy predstavoval: obyčajná, na prvý

pohľad nezaujímavá. No ak chcem poznať pravú hodnotu tejto maštale, musím otvoriť dvere, nahliadnuť do nej, poprezeráť si ju zvnútra. Vchádzam teda dovnútra a vidím známe postavy – Jozef a Mária ochraňujú a opatrujú malého Spasiteľa, ktorý leží bezbranne v jasličkách na sene. Zvedavosť ma núti priblížiť sa ešte bližšie a pokloniť sa. Vykročil som a zrazu náraz. Nechápem, čo sa deje. Skúšam to teda opäť niekoľkokrát a neúnavne – výsledok je rovnaký. Akoby som vždy nabúral do neviditeľnej prekážky, akoby mi v ceste bránilo úplne čisté sklo, cez ktoré neviem prísť bližšie.

A čo teda znamená obraz skla? Je to možno lenivosť zmeniť svoj život a otvoriť kľučkou srdce, aby doňho mohol vstúpiť Spasiteľ. Možno je to ochranná zóna komfortu, ktorá si nežiada a nepotrebuje zmenu. Možno je to nechúť a sklamanie z hľadania kľučky... No toto všetko sa môže zmeniť, ak tvoje srdce chce. Ak naozaj túžiš, neboj sa stlačiť kľučku a otvoriť svoje srdce Betlehemu. Keď ju stlačíš, uvidíš a sám sa presvedčíš, že betlehemska maštala nie je len takou obyčajnou maštalou. Je to miesto, kde sa Láska až tak priblížila človeku, že sa stala človekom. Láska, ktorá prišla na tento svet, sa už netrpezlivo pozerá na kľučku tvojho srdca a chce preväpiť. Otázne však je, či sa ty chceš nechať preväpiť. Všetko závisí len od teba...

Matej Izrael
4. ročník

O SEMINÁRNYCH FUNKCIÁCH

---

*V minulom čísle časopisu sme začali
tému o seminárnych funkciách
a úlohách v rámci samosprávy seminára.
Dnes by sme túto tému dokončili.*

Bohoslovec zodpovedný za správu Slovenského orla má na starosti posilňovňu a všetky športové priestory, preukazy a vyberanie poplatkov, prerozdeľovanie a kúpu potrebného vybavenia alebo údržbu zariadenia po konzultácii s prefektom.

Organisti (ako to už vyplýva z názvu) vedia hrať na organe a sprevádzajú tak naše anjelské spevy 😊 počas liturgie, modlitieb, prípadne iných udalostí, keď je potrebné hrať na organe alebo klavíri.

Vodiči seminárnych áut majú školenie a oprávnenie šoférovať seminárne autá, za ktoré sú aj zodpovední v čase vypožičania. Väčšinou sa aj starajú o autá, dopĺňajú pohonné látky, vodu do ostrekovačov, poprípade aj olej, a v rámci piatkových brigád autá upratujú a umývajú.

Správca internetovej stránky má na starosti seminárnu stránku www.xaver.sk Dopíňa a spravuje texty, fotografie a iné veci ohľadom stránky.

Animátor miništrantov má na starosti miništrantské víkendy a miništrantské tábory cez leto. Organizuje ich, zabezpečuje všetky potrebné veci na ich úspešné zorganizovanie. Spolu s ním sa na organizácii a realizácii podieľajú aj bratia druháci a tretiaci.

Výpomoc v knižnici: v čase od 15.30 – 17.00 od pondelka do štvrtka sa nachádzajú v knižnici dvaja bohoslovci, ktorí majú na starosti knižnicu. Vypožičiavajú knihy, starajú sa tiež o to, aby sa vypožičané knihy vrátili späť na svoje miesto – do knižničných políc. Taktiež sa starajú o kopírovanie, skenovanie a iné potrebné veci súvisiace s knižnicou.

Fotograf má na starosti seminárny fotoaparát – zrkadlovku. Fotí všetky významné akcie, na ktorých sa zúčastňujú seminaristi, alebo aj rôzne konferencie, besedy a pod., ktoré sú v seminári, ale aj mimo seminára. Naposledy to bola obliečka bratov štvrtákov.

Toľko seminárna samospráva, na ktorej sa podieľajú bohoslovci. Je toho naozaj dosť. A aby toho nebolo málo, sú tu ešte aj ďalšie funkcie a úlohy, ktoré sú mimo seminárnej samosprávy. No to už v samostatnom článku.

LEKTORÁT

Mnohí z vás určite zvyknú čítať pri svätých omšiach. Vedeli ste však o lektorovi (predčítajúcom, čitateľovi, o tom, ktorý prednáša čítania) toto? Ako čerstvý lektor sa vám pokúsim opísať krásu a vznešenosť tejto služby, ktorú som prijal už aj ja.

Úrad lektora/lektorky je vznešený a dôležitý. Sme ako most, po ktorom Božie slovo prechádza k ľuďom. K lektorovmu hlasu sa zapája aj Kristov hlas.

Lektor potrebuje vieru. Má o viere svedčiť, nie ju len čítať. Musí veriť, že text Písma je dôležitý pre toho, komu ho číta. Ľudia to potrebujú čo najrozumiteľnejšie počuť. Čítanie je pre celé spoločenstvo. Predtým, ako začne lektor čítať, mal by si položiť 4 otázky:

- Stotožňujem sa s tým, čo čítam, alebo to popieram?
- Odráža sa to aj na mne a môžem o tom svedčiť svojím životom?
- Skutočne to pokladám za Bohom zjavenú pravdu? Viem, čo je cieľom tohto konkrétneho zjavenia cez slovo?
- Božie slovo sa má stať centrom života lektora.

Lektor by mal porozumieť textom. Mal by vedieť, na čo je text zameraný, kontext úryvku (kde sa nachádza,

čo ho predchádza a nasleduje) a dôvod, prečo je napísaný (dôvod textu). Takto spozná hodnotu čítania a ako to čítať. Ďalej je potrebné spoznať silu Božieho slova. Slovo dáva silu, posväcuje, posilňuje. Božie slovo ide cez komunikáciu, a preto je potrebné naučiť sa správne komunikovať Božie slovo a dôležité dbať na pravidlá, ktoré by si mal lektor osvojiť.

Čistota srdca a perí

Pán si zavolať ľudí s nečistými perami (ako aj Izaiáša), a teda aj nás. Naučme sa prosebnú modlitbu o očistenie svojich perí a srdca, napríklad: Všemohúci Bože, očisti mi srdce a pery, aby som mohol dôstojne hlásať Božie slovo.

Nemôžem čítať iným to, čomu sám nerozumiem

Na čítanie sa treba pripraviť, prečítať si úryvok dva- aj trikrát nahlas. Čítať tak, akoby som to niekomu hovoril, ako keď sa bežne rozprávame. Vrcholná neúcta voči Božiemu slovu a ľudom je čítať bez prípravy.

Pripraviť sa na text čítaním nahlas

Čítaním očami môžeme zlyhať! Jazyk je ťarbavý, a preto je potrebné mať tento tréning čítania nahlas. Jazyk je hráč, ktorý vôbec nie je zohratý s očami, dychom, s rozumom a hlasom. Každá stránka lekciónára je ako cintorín a my ho kriesime ako Ezechiel mŕtve kosti, ktoré ožili. Tak aj lektor robí podobne – dáva textu dych.

Rozčleniť si text na odseky

Je to kvôli prehľadu a ľahšej orientácii. Tam robíme väčšiu pauzu. Keď je bodka, tam musíme zastať, s melódiou ísť dole. Pri niektorých čiarkach sa robí pauza, niekde nie.

Priama reč

Podobne ako pri čiarke. Uvedomme si význam.

Príklad: *Keď sa Peter začal topiť, zvolal: „Pane, zachráň ma.“*

Nesprávne: *Keď sa Peter začal topiť zvolal Pane, zachráň ma.*

Správny prízvuk vo vete

Prílišné zdôrazňovanie slov vo vete vedie poslucháčov k zmäteniu.

Zachovávanie melódie

Hlavne pozor na otázky, aby to nebolo, ako keď číta malý školáčik. Monotónne čítanie sťažuje pochopenie textu poslucháčmi a môže spôsobiť nesústredenosť.

Ľudia nás nevnímajú len ušami, ale aj očami

Preto pozor na nasledovné:

Pokojná chôdza – majme v očiach, kadiaľ kráčame. Lekcionár si možno vziať do rúk, aby sa nám dobre čítalo. Ak sme príliš malí, pripraviť si nejaký stolček, aby nás bolo vidieť. Počas čítania stáť prirodzene na obidvoch nohách. Nestáť ako zápasník, s oddialeným telom od ambony. Stáť prirodzene, priamo a nekývať sa zo strany na stranu. Pri čítaní si môžeme položiť ruky na ambónu a poprípade posunúť. Dbať na zovňajšok, vzhľad a oblečenie. Ak niečo vyrušuje naše oči, potom aj uši.

Všímať si ruch v kostole, ako napr. pokašliavanie a šum.

Začať čítať, až keď sa ľudia posadia. Pokojne sa na všetkých na začiatku pozrieť, nečítať ani príliš pomaly, ani rýchlo.

Udržovať očný kontakt

Na začiatku a na konci čítania pozrieť sa na ľudí. Zdvíhať hlavu na konci odseku, pri otázke a výkričníku. Pohl'adom sa nenadväzuje len kontakt s poslucháčmi, ale aj zisťuje, či treba upraviť hlasitosť. Uvedomme si, že Boh je so mnou, ja som jeho nástrojom. Ak by bol problém pri mase ľudí, že by nám seklo hlas, nepozerajme sa radšej na ľudí.

Ľudský hlas znie najprirodzenejšie prsným (hrudným) hlasom

Niekomu dokáže hlas aj vyskočiť. Niekedy láka človeka zvýšiť hlas, až sa nakoniec rozkašle a je po všetkom.

Dbať na zrozumiteľnosť slov a správnosť materinského jazyka

Zvoliť takú správnu výšku hlasu, aby nás bolo rozumieť. Lektor je tiež nepriamo učiteľom ľudí, ako sa má správne hovoriť.

Naučiť sa narábať s mikrofónom

Každý mikrofón je iný, vedieť si ho správne napraviť, naučiť sa správne do neho hovoriť.

Dúfam, že tieto informácie boli pre vás obohacujúce a prínosné pre vašu službu lektora/lektorky.

Zdenko Bartoš
3. ročník

Ὁ ἍΓΙΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ὁ ὁ
ὁ ΜΕΓΑΣ

SVÄTÝ BAZIL

POD LUPOU

Vo svätých nám Cirkev predkladá vzory a ponúka nám orodovníkov.

A aby sme ich poznali, je dobré, keď ich životopisy študujeme a ich čnosti nasledujeme. Zároveň sme presvedčení, že sú v nebi, preto sa k nim môžeme modliť a na ich príhovor si od Boha vyprosovať pomoc a ochranu.

Svätého Bazila som zaregistroval prvýkrát na kňazskej vysviacke, pri spievaných litániách. Priznám sa však, že som nepočul Bazil, ale Bacil...

– a práve preto mám na tohto svätca úsmevnú spomienku dodnes.

Sv. Bazil Veľký sa narodil v roku 330 v Cézarei v Kapadócií v dnešnom Turecku. Bol dieťaťom rodičov svätého života sv. Bazila Staršieho a sv. Emmelie. Mal desať súrodencov, z ktorých sa nielen on stal svätým. Ako každý z nás, aj on navštevoval školu – najprv vo svojom rodisku a neskôr v Konštantínopole a v Aténach, kde sa zoznámil so sv. Gregorom Naziánskym. Na naliehanie svojich priateľov si v roku 356 otvoril rečnícku školu vo svojom rodnom meste Cézarei, kde učil právo a staral sa o mládež. Vďaka týmto skutkom sa stal známym a slávnym tak ako jeho otec, ktorý mal tiež rečnícku školu. Bazila však svetská sláva netešila, začal navštevovať pustovníkov, ktorí žili v púšťach v Sýrii, Mezopotámii, Palestíne a Egypte a stal sa ich veľmi pozorným a pokorným žiakom. Keďže aj tam za ním ľudia prichádzali, aby žili dokonalejším životom, tak pre nich napísal pravidlá a poriadok na základe troch sľubov: čistoty, chudoby a poslušnosti. Týmto spôsobom položil základy pre reholný život. Táto reforma pomohla mníšskemu životu rozrastať sa ďalej.

Medzitým sa v Bazilovom rodnom meste rozpútal boj proti pravému cirkevnému učeniu.

Biskup Dianeos v roku 361 podpísal ariánske vyznanie viery, ktoré popieralo božstvo Ježiša Krista. Keď sa to Bazil dozvedel, prišiel domov a porozprával sa s biskupom, ktorý to potom odvolal. Po jeho smrti, v roku 362, si ľudia vyvolili za biskupa katechumena Euzébia, ktorého po krste vysvätili. Keďže nemal teologické vzdelanie, na pomoc si zavola Bazila. Bazil to prijal a v roku 364 bol vysvätený za kňaza. Na svojej pozícii bol veľmi horlivý a postavil sa proti ariánskemu bludu.

A čo je to ten ariánsky blud? Ide o bludné učenie, ktorého autorom bol Árius (260 –335), veľmi vzdelaný a schopný klerik. Podľa jeho názoru Večný Boh —Otec stvoril ako druhý princíp po sebe Syna, skrze ktorého potom povstalo i ostatné stvorenie. Teda Syn bol len stvorením, síce najväčším od všetkých ostatných, ale čo sa týka podstaty, úplne odlišným od Otca. Vyjadril to tak, že bol okamih, ke Syn ešte neexistoval, a preto mu nemôžeme priradiť rovnakú podstatu ako Otcovi. Charakter Synovej podstaty posunul do pozície akéhosi poloboha, ktorý vysoko presahuje všetko stvorenie, ale nedosahuje Otcovu transcendenciu (čo leží za rozumovou a zmyslovou skúsenosťou).

V roku 370 Euzébius zomrel a biskupský úrad po ňom prevzal Bazil. Keďže Cézarea bola metropolitným sídlom pre jediná ďalších biskupstiev, stal sa arcibiskupom. Zriadil ústav pre chudobných, chorých, malomocných, pocestných a pre siroty. Bol na seba prísny, žil veľmi skromne a jednoducho. Nemal nijaký dvor pre reprezentáciu ani pre pohodlie, nemal dokonca ani kuchára. Napriek zastrašovaniu cisárovho prefekta Modesta, ktorý šíril arianizmus, vytrval Bazil v pravej viere a nepoľavil nič ani zo svojich aktivít. Tento postoj sa veľmi páčil cisárovi, a preto mu daroval rozsiahle majetky, ktoré rozdal chudobným.

Svätý Bazil má veľkú zásluhu aj na reforme liturgie. Skrátil a zjednodušil obrad svätej omše. Jeho liturgia je vôbec prvá, ktorá bola napísaná a pevne stanovená s rôznymi dodatkami. Do dnešných čias sa u gréckokatolíkov slúži božská liturgia svätého Jána Zlatoústeho a niekoľkokrát do roka podľa predpisu liturgia svätého Bazila Veľkého.

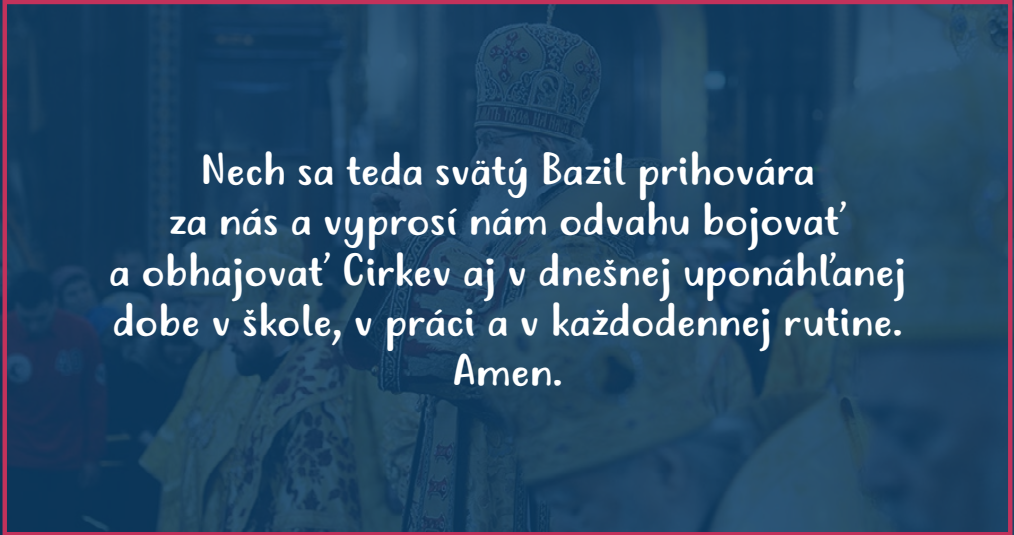
Svätý Bazil bol síce biskupom len krátko, no jeho rozsiahla činnosť poznačila celú Cirkev.

Neúnavná práca a život plný sebazaprení ho poznačili, pretože posledné týždne roka 378 strávil na lôžku a 1. januára 379 zomrel ako 48-ročný. Aj po jeho smrti bolo cítiť jeho vplyv naďalej. Dva roky po jeho smrti sa uskutočnil koncil v Konštantínopole (Carihrade), kde aj zásluhou jeho učenia a činnosti jednoznačne zavrhli arianizmus. Zostalo po ňom päť kníh proti ariánskym bludom, kázne, asketické knihy a 366 listov. Bazil je „Otom východného mníšstva“ – jeho regulu prijali všetci východní mnísi. Doteraz existuje vo východnej cirkvi Rehoľa svätého Bazila Veľkého. Na Slovensku majú baziliáni provinciu sv. Cyrila a Metoda, ktorá má sídlo v Prešove, v Krásnom Brode noviciát a sú aj v Trebišove.

Gratulujem! Práve sa vám podarilo dostať sa na koniec článku. Na jednej strane som veľmi šťastný, že ste to vydržali do konca, na druhej strane zase verím, že život svätého Bazila Veľkého sa môže stať povzbudením a pripomenutím si, že Cirkev má aj takých velikánov, ako boli a sú svätý Bazil, ale aj iní, ktorých si zoberieme pod našu lupu nabudúce.

Martin Mičko
4. ročník

Nech sa teda svätý Bazil prihovára
za nás a vyprosí nám odvahu bojovať
a obhajovať Cirkev aj v dnešnej uponáhľanej
dobe v škole, v práci a v každodennej rutine.
Amen.

NADCHÁDZAJÚCE UDALOSTI

DUCHOVNÉ OBNOVY PRE TEENAGEROV

Duchovné obnovy pre mladých vo veku 14 –18 rokov sa uskutočnia v dvoch termínoch: 26. – 28. január a 23. – 25. február. Bližšie informácie a registráciu nájdete na začiatku týchto mesiacov na stránke www.dcmmajak.sk alebo na facebooku DCM Maják/udalosti.

KVETNÝ VÍKEND 2018

Najbližšie stretnutie mládeže sa bude konať 23. – 25. marca 2018 na Gymnáziu Andreja Sládkoviča v Banskej Bystrici. Hlavnými hosťami budú ThLic. Ján Kraus a kapela eSPé. Téma tohtoročného Kvetného víkendu je opäť zameraná na Pannu Máriu – nechať sa viesť do hlbšieho vzťahu s Bohom skrze Pannu Máriu. Registrácia a viac info nájdete na stránke www.dcmmajak.sk od 8. januára 2018.

DIECÉZNY MINIŠTRANTSÝ FUTSALOVÝ TURNAJ

Dlho očakávaný diecézny miništrantský futsalový turnaj sa uskutoční dňa 7. 4. 2018 v športovej hale obce Badín. Turnaj sa začne svätou omšou v Kňazskom seminári sv. Františka Xaverského v Badíne. Bližšie informácie dodáme do vašich farností.

MINIŠTRANTSÁ VÍKENDOVKA

V dňoch 2. – 4. 3. 2018 sa uskutoční miništrantská víkendovka pre miništrantov od 7 do 12 rokov. O stravu a pestrý program bude určite postarané. Všetky potrebné informácie budú vo formulári, ktorý rozpošleme do farností našej diecézy.

VYTRHNUTÍ Z OTROCTVA

PIOTR

Jeden z dôležitých aspektov našej viery je svedectvo, ktoré má v sebe obrovskú silu. Pred istým časom sa mi na odporúčanie jedného kňaza dostala do rúk kniha poľského pôvodu preložená do slovenčiny s názvom Vytrhnutí z otroctva. Táto kniha je svedectvom obrátenia mladého Poliaka Piotra Zalewského, ktorý je zároveň aj autorom tejto knihy. A hoci na prvý pohľad ma kniha veľmi neoslovila, nemôžem povedať to isté o jej obsahu.

Piotr je mladý chalan, ktorý sa cíti ako outsider. Je zapletený v krádežiach, alkohole, porne, bitkách a drogách. Nemá nijakých priateľov, sociálny status taký, ako

keby ani neexistoval. Jeho život nemá nijaký cieľ, smer, ani zmysel. Je to len súhrn chýb a zlých rozhodnutí. Tápa životom a padá pod ťarchou vlastných chýb a hriechov. Jedného dňa si uvedomí, že je už na úplnom dne, že už nevie, ako ďalej – je so silami na konci. 17. november 2008 je ale deň, ktorý mu navždy zmení život. V tento deň totiž Piotr zažije na vlastnej koži moc Božieho milosrdenstva. Dostáva milosť viery a v jeho živote nastáva radikálny obrat. Aká je cesta jeho prvých krokov a bojov? To sa dozviete, keď si ju prečítate.

Michal Barniak,
6. ročník

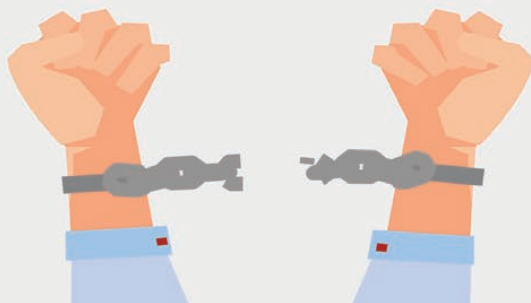

Foto: amiarokfilms.com.mx

OSUDNÉ ROZHODNUTIE LIKE DANDELION DUST

Nedávno som sa dostal čírou náhodou k filmu, ktorý bol nakrútený v roku 2009 s názvom Osudné rozhodnutie. Nemal som od tohto filmu priveľké očakávania, no po pár minútach pozerania ma film veľmi zaujal, a to hlavne svojou nosnou témou. Tento, dovoľím si tvrdiť, v súčasnosti neznámy film ma postavil do situácie, v ktorej by som len veľmi ťažko vedel zareagovať a rozhodnúť sa. Posúďte to sami.

Film sa začína scénou, v ktorej prichádza policajná hliadka do domu Ripa a Wendy Porterovcov. Rip je pod vplyvom omamných látok a Wendy je zranená. Rip skončí na niekoľko rokov vo väzení. Keď sa jeho pobyt v nápravnom centre končí, vychádza z neho ako zmenený človek – ako muž, ktorý

objavil vieru a rozhodol sa zmeniť svoj život. Rip sa zamestná ako robotník v oceliarni a spolu s Wendy začínajú budovať svoj život odznova. Onedlho nato sa však Rip dozvie šokujúcu správu – je otcom. Ešte predtým, než bol uväznený, Wendy otehotnela a čakala jeho dieťa. Avšak po tom, ako jej ublížil,

SÚŤAŽ

mu o tom nepovedala a rozhodla sa ich syna vzdať hneď po pôrode a dať ho na adopciu. Ich syna Joeyho si adoptoval zámožný pár Jack a Molly Campbellovci, ktorí ho ľúbia a dbajú na to, aby mu nič v živote nechýbalo. Malý Joey má milujúcich rodičov a je veľmi šťastný. Problém sa začína v okamihu, keď sa zistí, že Wendy sfalšovala Ripov súhlas a podpis v povolení na adopciu. V dôsledku toho sú chlapcovými zákonnými opatrovníkmi jeho pôvodní rodičia Wendy a Rip, ktorí sú rozhodnutí dostať Joeyho naspäť. Malý Joey však už považuje za svojich rodičov Jacka a Molly a zrazu je nútený zanechať svoj život, svojich rodičov a miesto, ktoré nazýva domovom. Začína sa tvrdý boj o to, s kým bude malý Joey vyrastať, a ani jedni z jeho rodičov sa svojho syna nechcú vzdať. Oba páry sú ochotné urobiť všetko preto, aby ho získali naspäť. Má malý Joey vyrastať u Porterovcov, ktorí sú jeho zákonní rodičia, no pre neho úplne cudzí ľudia, alebo má vyrastať u Campbellovcov, ktorých považuje za svojich rodičov? Čo je dobré a čo správne pre malého Joeyho? Ako by ste zareagovali vy?

Odpoveď na tieto otázky na vás čaká v tomto filme, ktorý nám dokazuje jeden fakt, že život neraz dokáže poriadne zamiešať karty a neraz je takmer nemožné dokázať urobiť to správne rozhodnutie. Prajem vám, nech sa vám darí robiť správne rozhodnutia, a želám príjemný filmový zážitok.

Michal Barniak
4. ročník

V jesennom čísle časopisu Xaver sme sa pýtali na váš názor na náš časopis. Čítať vaše názory bolo vskutku podnetné a sme naozaj veľmi vďační nielen za pochvaly, ale aj za návrhy na zlepšenie.

Pretože išlo o súťaž, žiada sa, aby sme jeden z názorov vybrali a odmenili jeho autorku. Tou sa stáva Veronika Dubcová z Prievidze. Srdečne gratulujeme.

Tentokrát by sme chceli od vás, aby ste nám poslali svoju (možno kreatívnu) fotku s časopisom Xaver. (Ak máte účet na sociálnych sieťach, môžete ju tam zdieľať. My vaše fotky zverejňovať nebudeme.)

Adresu, na ktorú môžete posilať fotky, nájdete na strane 2.

Dovoľte nám popriať vám...

„Dovoľte mi popriať vám všetkým, aby sme počas týchto sviatkov Kristovho narodenia nanovo objavili detskú nevinnosť, ktorú môžeme zažiť pri pozorovaní dieťaťa hľadajúceho na Betlehemskej dieťa v jaslách. Ono nech nás povzbudí k túžbe dovoliť Betlehemskému dieťaťu narodiť sa v našom srdci cez Eucharistiu. Toto stretnutie s Kristom nech sa preniesie aj do kruhu našich rodín, aby sme zažili radosť, pokoj a vzájomnú blízkosť. Vyhnime sa zbytočnému rozhorčeniu nad uponáhľanosťou tohto sveta a dovoľme vo svojom srdci obnoviť detskú nevinnosť a láskou naplnenú atmosféru našich rodín, aby v nich naplno zaznelo posolstvo posvätej noci: „Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán“.

(Jozef Repko, prefekt KS)

„Chcem vám všetkým popriať zdravie, šťastie, lásku... No hlavne – prichádza Boh pokoja, tak nech vaše rodiny naplní pokoj, nech vašimi srdcami prenikne ten utišujúci pokoj, ktorý každý z nás hľadá.“

(Dominik Kučera, diakon, 6. ročník)

„Boh nám chcel ukázať svoju milosrdnú, dobrotivú a láskavú tvár, preto sa narodil ako malé dieťa. Nech vás táto Božia dobrota naplní a sprevádza, aby ste ju prinášali všetkým ľuďom dobrej vôle. Prajem vám milostiplné vianočné sviatky a požehnaný nový rok.“

(sr. Lucilla, zodpovedná za knižnicu)

„Vtelené Slovo Otca, od večnosti Boží Syn, Svetlo prichádzajúce do tmy ľudskej slabosti – Ježiš Kristus, nech ožaruje svojou prítomnosťou každého človeka, aby sme v jeho svetle nachádzali smer života a zmysel každej námahy. Všetkým čitateľom a priaznivcom časopisu Xaver prajem a vyprosujem milostiplný sviatočný čas, bohatý na skutky lásky a ľudskej blízkosti.“

(Anton Adam, vyučujúci dogmatickú teológiu)

„Vianoce, čas zázrakov, čas, keď všetci máme k sebe bližšie, topia sa aj ľadové srdcia... Vo všetkom vnímame viac svetla a tepla. Svetlo víťazí nad tmou. Nebo sa skláňa k Zemi, prichádza k nám Láska. Náš milujúci Otec nám dáva živú Lásku – svojho milovaného Syna. Usilujme sa udržať si túto silu Lásky v srdci počas celého roka a najlepšie natrvalo. Majme v sebe Lásku a veľkoryso ju rozdávajme všetkým ľuďom dobrej vôle. Želám všetkým požehnané, láskyplné vianočné sviatky.“

(Viera Slezáková, študijné oddelenie)

Pokojne plyniče Vianoce

Svetlo a tma
každé svoje zvláštne čaro má

Na lásku nám niekto siahol Vianočnú
na históriu stáročnú
málokto chce Lásku náročnú
hoci aj tá je Boh

Vianoce si urobíme v supermarketoch?

Och

tma plná ľudí
Svetlo plné Človeka budí
volá ťahá Ho a súdi
Svetlo prišlo na svet
ale Tmy ho neprijali

A tento človek malý
predsa do tmy sa rodí
z domu do domu chodí
od stola k stolu
aby sme konečne už
večerali Spolu.

Svetlo a tma
odrazu
tak intenzívne sú
navzájom sa neznesú
a naše tmavé zajatie
prežiari si blížiace sa
Božsko-Ľudské objatie.

Juraj Kiss